

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1918.

Första kammaren.

Nr 12.

Onsdagen den 18 december.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Föredrogs första särskilda utskottets memorial nr 27, angående regleringen av extra tilläggsstaten till riksstaten för år 1918.

Punkterna 1—3.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 4.

Lades till handlingarna.

Punkten 5.

Utskottets hemställan bifölls.

Vid föredragning av första särskilda utskottets memorial nr 28, angående avlöning åt dess tjänstemän och vaktbetjäning m. fl., bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Anmälades och bordlades andra särskilda utskottets memorial nr 12, angående avlöning åt dess tjänstemän och vaktbetjäning.

Anmälades och godkändes andra särskilda utskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående tillägg till § 27 mom. 4 värnpliktslagen den 17 september 1914;

nr 31, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt;

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dispositionen av det å tilläggsstat för år 1918 under fjärde huvudtiteln uppförda anslag för besridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet;

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dispositionen av det å tilläggsstat för år 1918 under femte huvudtiteln uppförda anslag för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet;

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utförelse till Norge av ett parti socker utan erläggande av sockerskatt m. m.;

nr 38, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om anvisande av medel för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prissockerlagen m. fl. kristidsförfattningar; samt

nr 39, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående nedsättning av försäljningspriset för bränselekommissionens ved, dels ock två i anledning därav väckta motioner.

Anmälades och godkändes första särskilda utskottets förslag

dels till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 35, angående extra tilläggsstat till riksstaten för år 1918; och nr 36, med överlämnande av extra tilläggsstat till riksstaten för år 1918;

dels ock till riksdagens skrivelse nr 37, till fullmäktige i riksgäldskontoret med bemyndigande att upplåna 19,000,000 kronor.

Justerades fyra protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarrens sammanträde avslutades kl. 4.09 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Torsdagen den 19 december.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.; och dess förhandlingar leddes av herr vice talmannen.

Anmälades och godkändes tredje särskilda utskottets förslag till riksdagens skrivelse nr 40, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m. jämte inom riksdagen i ämnet väckta motioner.

Vid föredragning av andra särskilda utskottets memorial nr 12, angående avlöning åt dess tjänstemän och vaktbetjäning, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Anmälades och bordlades andra särskilda utskottets memorial nr 13, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande nr 7 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 32 med förslag till lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utsökningslagen, lag om tillägg till lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, lag om ändrad lydelse av 2 kap. 9 § strafflagen och lag om ändrad lydelse av 30 § konkurslagen, dels och tre i anledning därav väckta motioner.

Justerades två protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11,05 f. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Fredagen den 20 december.

Kammaren sammanträdde kl. 11,30 f. m.; och dess förhandlingar leddes av herr vice talmannen.

Herr vice talmannen yttrade: För några dagar sedan beslöto de båda kamrarna att till presidenten Wilson avsända ett telegram. Det telegram, som de båda talmännen då avsände, hade följande lydelse:

»President Wilson, Paris.

Sveriges riksdags båda kamrar, som representera ett folk, av vilket så många funnit ett hem och ett verksamhetsfält i Ederet stora land, hälsa Eder välkommen till Europa under livlig förhoppning, att de ädla grundsa' ser, som Ni uttalat för åstadkommande av en varakig och på rättvisa fotad världsfred, må vid den förestående fredskongressen nå sitt förverkligande.

Hugo Hamilton,
talman i första kammaren.

Herman Lindqvist,
talman i andra kammaren.»

Från presidenten Wilson har nu ankommit ett i översättning så lydande telegram:

»Till greve Hugo Hamilton, talman i riksdagens första kammare, Stockholm, Sverige.

Med största tillfredsställelse har jag mottagit den hälsning, som den svenska riksdagens båda kamrar varit nog vänliga att sända mig, och mottager jag densamma som ett synnerligen välkommet uttryck för kamrarnas förtroende. Jag hoppas och tror, att genom gemensamma rådslag en fred, värdig de europeiska folkens strävanden, kan och skall säkerställas; och skall jag med glädje och stolhet göra allt vad jag kan för att främja densamma.

Woodrow Wilson.»

Vid föredragning av andra särskilda utskottets memorial nr 13, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande nr 7 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 32 med förslag till lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utsökningslagen, lag om tillägg till lagen den 14 juni 1917 om införsel i

avlöning, pension eller livränta, lag om ändrad lydelse av 2 kap. 9 § strafflagen och lag om ändrad lydelse av 30 § konkurslagen, dels ock tre i anledning därav väckta motioner, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11,39 f. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Måndagen den 23 december.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Anmäldes och godkändes andra särskilda utskottets förslag till riksdagens skrivelse nr 41, till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utsökningslagen, lag om tillägg till lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, lag om ändrad lydelse av 2 kap. 9 § strafflagen och lag om ändrad lydelse av 30 § konkurslagen, dels tre i anledning därav väckta motioner.

Anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 31, angående förslag till lag om rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt;

nr 32, angående disposition av det å tilläggsstat för år 1918 under fjärde huvudtiteln uppförda anslag för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet;

nr 33, angående förslag till lag om tillägg till § 27 mom. 4 värnpliktslagen den 17 september 1914;

nr 34, angående dispositionen av det å tilläggsstat för år 1918 under femte huvudtiteln uppförda anslag för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet;

nr 35, angående utförsel till Norge av ett parti socker utan erläggande av sockerskatt m. m.;

nr 36, angående extra tilläggsstat till riksstaten för år 1918 m. m.;

nr 37, angående anvisande av medel för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prisockerlagen;

nr 38, angående försäljningen av bränslekommissionens vedlager;

nr 39, angående förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.; samt

nr 40, angående förslag till lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utsökningslagen, lag om tillägg till lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, lag om ändrad lydelse av 2 kap. 9 § strafflagen och 30 § konkurslagen.

Justerades dels två protokollsutdrag för denna dag, dels ock protokollen för den 16 och 17 innevarande månad.

Tillkännagavs att Kungl. Maj:t genom offentligt anslag låtit bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att denna dag kl. 11,30 f. m. infinna sig i slottskapellet samt efter förrättad gudstjänst begiva sig till rikssalen för att enligt 36 § riksdagsordningen av Kungl. Maj:t i nåder hemförloras.

I anledning av denna kallelse avgingo herr talmannen och kammarens ledamöter kl. 11,20 f. m. till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av kyrkoherden i Saltsjöbadens församling, e. o. hovpredikanten N. Widner.

Efter gudstjänstens slut begav sig kammaren till rikssalen, där jämväl andra kammaren infann sig. Sedan herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet Löfgren uppläst Kungl. Maj:ts nådiga förordnande för hans excellens herr statsministern Edén att å Kungl. Maj:ts vägnar avsluta riksdagen samt talmännen var för sig framfört kamrarnas undersåttliga välönskningar och riksdagsbeslutet blivit av herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet uppläst, förklarade hans excellens herr statsministern i enlighet med det honom lämnade uppdraget 1918 års urtima riksdag vara avslutad.

Efter det första kammarens ledamöter återkommit till samlingsrummet och där intagit sina platser, framträdde greve Hugo Hamilton till talmansbordet och yttrade: Mina herrar! Den urtima riksdag, som i dag, dagen före julaftonen, äntligen nått sin avslutning, har i vårt lands historia kommit att spela en helt annan roll än den, som med densamma ursprungligen avsågs. Dess beslut ligga oss emellertid ännu så nära, att man icke om dem kan fälla något omdöme med anspråk på sluteiltighet. Säkerligen komma många år att förflyta, innan sådant omdöme kan fällas, men ett vågar jag likväl uttala: när i en för vårt folk så betydelsefull fråga under uppörda tider så allmänt vilja till samförstånd framträtt och förmått göra sig gällande, är detta i och för sig en stor sak och ett talande vittnesbörd om en medborgaranda, som ger rätt att med förtröstan blicka mot framtiden.

Jag begagnar tillfället, mina herrar, att tacka eder för gott samarbete och tillönska eder alla en god jul och ett gott slut på detta crosfyllda år. Farväl, mina herrar!

Detta tal besvarades av herr Wavrin sky i följande ordalag: Herr greve! Det är visserligen endast ett fåtal av kammarens ledamöter, som samlats här i dag, dagen före julaftonen, varom ni nyss påmint oss, men jag är fullt förvissad, att jag talar i hela kammarens namn, när jag hembär till eder ett lika värdsamt som hjärtligt tack för den omsorg, oväld och skicklighet, varmed ni lett kammarens förhandlingar vid detta riksmöte.

Med edert klubbslag har ni befäst det beslut, varom ni nyss uttalat eder och som otvivelaktigt kommer att inverka på denna kammarens sammansättning och sätta djupa spår i vårt folks historia för långliga tider. Jag är övertygad, att alla äro ense om att till denna riksdags gärning foga ett: »quod bonum, faustum felixque sit»!

Det är endast en kort vila, som förunnas eder, herr greve. Inom några veckor skola vi åter samlas för att fortsätta våra förhandlingar. Vi hoppas och vänta då att få hälsa eder tillbaka på den hedersplats, ni nu för tillfället lämna. Vi tillönska eder en angenäm jul i skötet av eder familj och ett verkligt gott nytt år. Vi hoppas alla, att det skall bliva ett nytt år med god vilja och frid på jorden, ej endast i förkunnelse från prediko- och talarstolarna eller eljes med läpparna, utan även i gärningar. Vi hoppas på en världsfred, men icke en våldsfred, i vilken de makter, som segrat, skoningslöst utmäta straffet, som det heter, för de besegrade, utan en samförståndsfred, en fred, som kan lägga grunden till det folkens förbund, efter vilket hela den sargade och pinade mänskligheten — åtminstone de ansvarskännande inom densamma — med hela sin själ längtar och trängtar.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 12,20 på dagen.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.